

JAARVERSLAG 2013/2014

DIACONAAL CENTRUM 'DE HAARD'

Protestantse diaconie

Het diaconaal centrum 'de Haard' aan de Groenestraat 170 is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een centrum waarin tal van activiteiten plaatsvinden. We vinden het belangrijk op gezette tijden een overzicht van die activiteiten op schrift te stellen, zodat mensen die ons werk (willen gaan) steunen en mensen die deel willen nemen aan onze activiteiten, weten wat ze van ons kunnen verwachten.

De diaconie Nijmegen die verantwoordelijk is voor diaconaal centrum 'de Haard' is een protestantse kerkelijke instelling. Het werk doen we voor mensen in de knel en daarbij kijken we natuurlijk helemaal niet naar een eventuele kerkelijke achtergrond. Het werk gebeurt vanuit een Bijbelse motivatie, maar is bedoeld voor alle mensen die om hulp vragen. We willen het werk graag doen in zo'n groot mogelijke samenwerking met burgerlijke gemeente en hulpverleningsorganisaties in Nijmegen. Wij willen indachtig ons motto 'helpen waar geen andere helper is' ons werk doen als een soort laatste vangnet voor mensen die buiten de boot dreigen te vallen. Vaak begint dat met de concrete maatschappelijke hulp die we bieden op onze spreekuren.

Sociale Zorg

Met een kleine staf van werkers en vrijwilligers houdt de diaconie per jaar ongeveer 100 spreekuren voor sociale zorg. Mensen met allerlei problemen van maatschappelijke aard vonden hun weg naar deze spreekuren, waarvoor we twee keer per week de Lutherse kerk aan de Prins Hendrikstraat afhuren. Elk spreekuur komen er tussen de 60 en 70 mensen. In een jaar tijd betekent dat in totaal ruim 7000 cliëntcontacten, met ongeveer 600 verschillende individuen.

Met 125 verschillende personen was er gedurende de verslagperiode een intensief contact. Ze kwamen veelvuldig langs omdat ze geen weg wisten in het financieel administratieve doolhof dat het leven voor hen meer en meer is geworden.

Van hen zijn er ruim 60 in geheel of gedeeltelijk uitkeringsbeheer genomen. Zij laten hun uitkering stortten op de rekening van de diaconie en in zo goed mogelijk overleg zorgen wij ervoor dat hun vaste lasten worden betaald en ze wekelijks leefgeld overhouden. Voor sommigen doen we dat al jaren, anderen zijn na een kortere periode in staat om zelf hun financiële administratie weer te verzorgen.

Anderen hebben helemaal geen inkomsten bijvoorbeeld omdat ze uitgedeede vluchteling zijn, of omdat ze hun recht op een uitkering tijdelijk hebben verspeeld volgens de uitkeringsinstantie. Het kost vaak wel enige tijd voordat ze dat hebben kunnen aanvechten en in die tijd doen ze vaak een beroep op ons.

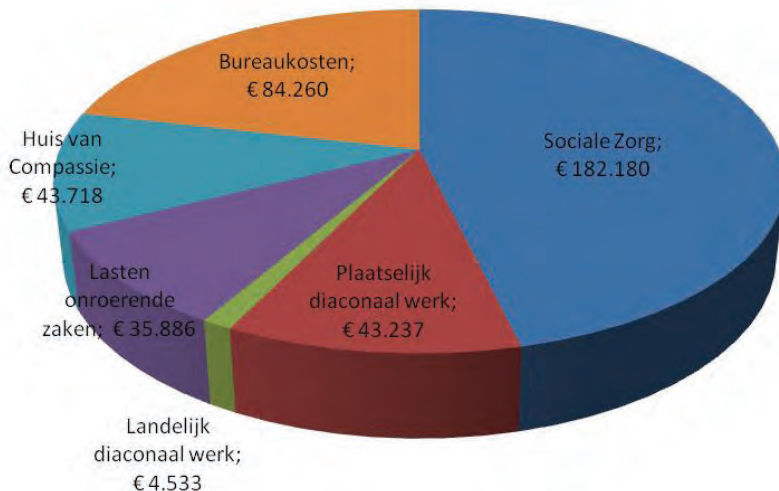
Naast deze intensieve groep hebben in de verslagperiode nog bijna 500 verschillende personen één of meerdere keren een beroep gedaan op een financiële ondersteuning door de diaconie. Vooral de onverwachte kosten van eigen risico voor zorgverzekering, jaarnota's van energie, en boetes van het CJB, slaan onoverbrugbare kloven in het toch al vaak hele krappe budget. Het zal duidelijk zijn dat deze grote groep mensen naast de intensieve begeleiding ook financieel een groot appel doet op de diaconie. We proberen zoveel mogelijk giften van organisaties en particulieren hiervoor te ontvangen, maar ondanks dat vraagt dit deel van het werk jaarlijks toch meer dan een ton aan gelden van de diaconie.

Belangenbehartiging

Naast deze materiële ondersteuning vinden we het als diaconie ook belangrijk om de belangen van doelgroepen aan de onderkant van de samenleving te behartigen. We doen dit in samenwerking met een keur aan andere instellingen die zich met en voor hen inzetten. Zo nemen we deel aan het Nijmeegs klantgroepenoverleg (inspraakorgaan van de verschillende georganiseerde doelgroepen van de sociale dienst); aan het schuldhulpverleningsplatform (overleg tussen alle organisaties van schuldhulpverlening in Nijmegen en de burgerlijke gemeente) dat halfjaarlijks onder voorzitterschap van onze diaconaal predikant bijeenkomt, en aan het Nijmeegs daklozen overleg. Daarnaast is er veel overleg met de verschillende organisaties voor uitgedeede vluchtelingen. Door middel van deze verschillende overlegplatforms proberen we ons in te zetten voor de behartiging van de belangen van de verschillende doelgroepen.

Financiën

De kosten van de diaconie in 2013 waren ongeveer € 394.000. Dit geld gaat voor een groot gedeelte (€ 182.000) naar de ondersteuning van mensen met directe financiële problemen (Sociale Zorg) en naar het plaatselijk diaconaal werk (€ 43.000). Onder de kosten van plaatselijk diaconaal werk valt ook een gedeelte van de uren van de diaconaal predikant voor belangenbehartiging namens de diaconie in verschillende stichtingen (SNOV, Straatmensen voor Straatmensen). Daarnaast bestaat het plaatselijk diaconaal werk uit o.a. de financiële bijdragen aan de Protestantse Vrouwen Dienst, Roosevelt vakantie-weeken en diverse instellingen (Vince en stichting Gast) waarvoor in de kerken is gecollecteerd.

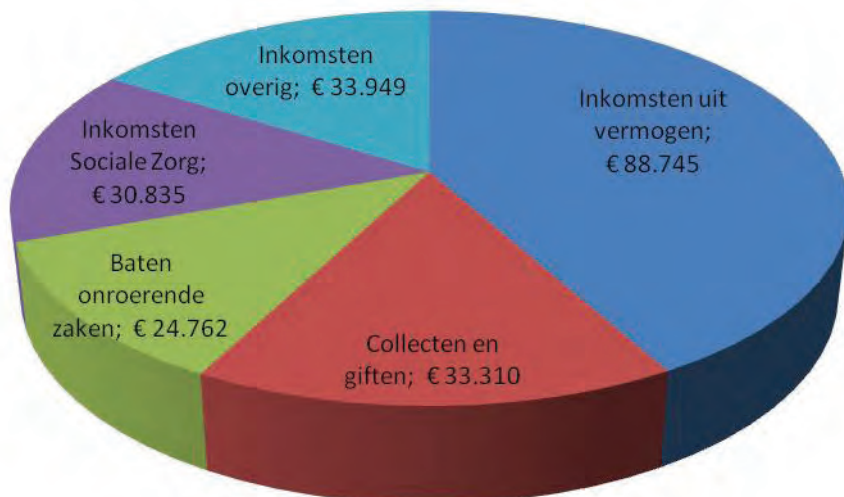
Het landelijk diaconaal werk betreft de doorstorting van de collecteopbrengsten naar de daarvoor bestemde doelen (waaronder Kerk in actie, werelddiaconaat, Zimbabwe).

In 2013 is het Huis van Compassie opgericht. Hiervoor is een coördinator aangetrokken. Daarnaast is de diaconaal predikant een deel van zijn tijd bezig met de ontwikkeling van dit Huis van Compassie.

De bureaunkosten bestaan uit de landelijk bijdrage voor de Diaconale Raad, de kosten voor de redactie van Over en Weer en de overige kosten voor beheer en administratie. De Lasten onroerende zaken zijn in 2013 relatief hoog, doordat enkele keren is ingebroken en daardoor geïnvesteerd is in beveiligingsmaatregelen.

Het grootste gedeelte van de jaarlijkse inkomsten van de diaconie Nijmegen (in 2013 bijna € 212.000) komt uit vermogen (rente- en dividendopbrengst en boekwinst verkoop effecten). Daarnaast ontvangt de diaconie giften en de opbrengst van de kerkelijke collecten. Ten behoeve van de activiteiten voor Sociale Zorg en het Huis van Compassie heeft de diaconie van verschillende partners een bijdrage ontvangen, waaronder van de het Cellenbroederenhuis en de diaconieën uit Elst, Heumen en Huissen.

Per saldo komt de diaconie jaarlijks geld tekort (totaal tekort in 2013: € 182.000). Dit tekort ontstaat doordat de kosten Sociale Zorg hoog blijven, terwijl de diaconie hiervoor minder bijdragen van derden ontvangt. Gezien de grote behoefte aan dit specifieke diaconale werk, zijn de huidige tekorten een bewuste keuze. Uiteraard wordt beseft dat het hebben van deze financiële tekorten op termijn niet mogelijk blijft. In het op te stellen beleidsplan 2015 – 2020 worden plannen ontwikkeld om de financiële tekorten te verminderen.

Huis van Compassie Nijmegen

Dankzij de financiële bijdragen van een aantal fondsen heeft de diaconie vanaf 1 augustus 2013 het 'Huis van Compassie' kunnen ontwikkelen in haar diaconaal centrum 'de Haard'. Het Huis is een laagdrempelige plek waarin verschillende activiteiten plaatsvinden waarbij compassie met de kwetsbaren in onze samenleving centraal staat; compassie met bijvoorbeeld daklozen, ongedocumenteerde vreemdelingen, mensen die in armoede leven en mensen die sociaal geïsoleerd zijn en/of zorg behoeven.

De meeste geplande activiteiten zijn goed opgestart, en daar bovenop hebben wij een groot aantal extra activiteiten gerealiseerd. De activiteiten worden grotendeels goed tot zeer goed bezocht. Ook het aantal organisaties dat graag met ons samenwerkt is groot.

Waarom het Huis van Compassie?

Nog steeds groeit het aantal personen dat een beroep doet op de diaconie. In onze materialistische en individualistische samenleving vallen steeds meer mensen buiten de boot. Zij missen de aansluiting bij sociale netwerken, zijn buiten het bereik van gevestigde instanties en/of verkeren in sociaal isolement. Door de economische crisis wordt deze situatie nog verergerd. De diaconie zal de komende jaren het werk dat zij vanouds verricht voor de mensen aan de onderkant van de samenleving met hart en ziel voortzetten. Maar er is meer nodig; krachten moeten worden gebundeld, en extra krachten moeten in de Nijmeegse samenleving worden losgemaakt. De diaconie doet dit in het Huis van Compassie vanuit een breed maatschappelijk, cultureel en religieus perspectief; en niet alleen met activiteiten voor de meest kwetsbaren zelf, maar juist ook met activiteiten die de bewustwording en de actieve betrokkenheid van een brede groep Nijmegenaren bij de meest kwetsbaren vergroten.

Met het centraal stellen van het begrip Compassie willen we aansluiten bij de wereldwijde beweging van het 'handvest voor compassie'. Compassie staat hier voor het je verbinden met de meest kwetsbare medemensen in onze samenleving. In nagenoeg alle religies staat de notie van de 'gulden regel'

centraal: behandel je medemens in nood, zoals je zelf behandeld zou willen worden als je in die situatie zou verkeren. Het handvest voor compassie roept iedereen op om zo te handelen en daarmee een meer rechtvaardige samenleving op te bouwen. Met het begrip Compassie hopen we aan te sluiten bij een bredere groep van mensen van goede wil die in Nijmegen met ons mee willen werken aan vrede en gerechtigheid voor kwetsbare mensen.

Onze activiteiten

In het eerste jaar hebben we een groot aantal activiteiten georganiseerd voor de kwetsbaren in onze samenleving, maar tegelijkertijd ook mensen die het goed vergaait; juist de ontmoeting tussen verschillende groepen mensen streven wij na, omdat dit kan leiden tot begrip voor elkaar en respect. We waren zeer verheugd dat de godsdienstwetenschapper Karen Armstrong, initiatiefneemster van het Handvest voor Compassie, het Huis van Compassie kwam openen.

We zijn gestart met een aantal activiteiten die regelmatig plaatsvinden: het Repaircafé, waarbij buurtbewoners hun kapotte spullen kunnen (laten) repareren en waarbij zij elkaar kunnen ontmoeten. Samen met Bij Bosshardt organiseerden we Open Mic avonden waarbij inwoners van Nijmegen hun talenten kunnen laten zien. We organiseerden kookcursussen voor mensen die gebruik moeten maken van de Voedselbank. En regelmatig zijn er maaltijden die bereid worden door een steeds wisselende gemeenschap. Deze gemeenschap is gastheer voor mensen die gezamenlijk willen eten en tegelijkertijd iets willen leren over de mensen bij wie zij te gast zijn. Mensen die geen geld hebben, kunnen hierbij zonder te betalen aanschuiven, terwijl mensen die wat over hebben, betalen voor de mensen die dit niet kunnen. Maaltijden werden afgelopen jaar verzorgd door o.a. de Chinese gemeenschap, de Studentenkerk, cliënten van GAST en de Hindoestaanse gemeenschap in Wijchen.

Repaircafé

Daarnaast hebben we twee moestuinen gerealiseerd: een voor de kinderen van buurtschool het Kleurrijk, die wekelijks onder begeleiding van hun docent groenten leren verbouwen. En we zijn met een moestuin gestart die onderhouden wordt door mensen die gebruik moeten maken van de Voedselbank. De opbrengsten van deze moestuin worden verspreid onder klanten van de Voedselbank.

Tevens hebben we een aantal bijeenkomsten georganiseerd die ook bestemd zijn voor Nijmeegse burgers en organisaties die betrokken zijn bij de kwetsbaren in onze maatschappij: samen met Stichting Gast hebben we een debat georganiseerd over uitgeprocedeerde asielzoekers. Vanuit een samenwerkingsverband met de Raad voor Levensbeschouwing en Religie Nijmegen, Vincent de Paul Center en het Augustijns Centrum de Boskapel hebben we drie podiumgesprekken georganiseerd met als doel om religie en levensbeschouwing een expliciete plaats geven in het publieke debat. Vertegenwoordigers van uiteenlopende tradities, wetenschappers en ervaringsdeskundigen werden door ons uitgenodigd om over een actueel thema met elkaar en met de deelnemers in gesprek te gaan.

Samen met het Wereldvrouwenhuis hebben we twee bijeenkomsten georganiseerd: een dag met debat en optredens rondom het eenjarig bestaan, en een creatieve middag met workshops en optredens met inzet van stichting Kansvol.

Twee tentoonstellingen van beeldende kunst waren maandenlang bij ons te zien. De makers waren dakloze Nijmegenaren die deel uitmaken van het Atelier van de Overlevingskunst en mensen die deelnemen aan de FotoStudio, een project voor mensen die begeleid worden door de RIBW. Beide tentoonstellingen werden feestelijk geopend.

Ook hebben we een inspiratielunch georganiseerd, waarbij Nijmeegse politici verhaalden van hun inspiratiebronnen in relatie tot compassie. Samen met Piet Muller organiseerden wij een avond met een Klankbeeldvoorstelling over de reis van een groep studenten in 1965 door het Midden-Oosten. In het nagesprek stonden we stil bij de huidige ontwikkelingen in de regio.

Podiumgesprek over Verlieservaringen

In juni organiseerden we een aantal activiteiten voor humanitaire steun aan Syrië. We hielden een huis- aan-huiscollecte, we zamelden goederen in en organiseerden een benefietdag. Opbrengsten waren voor het Syrische Comité Nederland, een vrijwilligersorganisatie die humanitaire steun verleent aan oorlogsslachtoffers en vluchtelingen in en rondom Syrië.

Assyrische dans tijdens de Syrië benefietdag

Tijdens de benefietdag toonden we films. Er was een informatiemarkt, een braderie, een maaltijd en diverse optredens. Zo konden de bezoekers kennis maken met Syrië en de Syrische cultuur. Aan de dag werkten meer dan 60 vrijwilligers mee, en vele organisaties en bedrijven deden dat eveneens belangeloos. Het totaal opgehaalde bedrag was €4.743,04.

Organisatie en financiën

Inmiddels zetten zo'n 30 mensen zich als vrijwilliger regelmatig bij ons in. Heel verschillende mensen. Ook veel mensen die zelf in een problematische situatie verkeren, maar tegelijkertijd iets voor anderen kunnen en willen betekenen. Mensen die eerst bij ons een kookcursus volgden, koken nu ook voor anderen. De vrijwilligers in de moestuin verbouwen geen groenten voor zichzelf, maar voor anderen die in armoede verkeren.

Voor het project zijn 35 beroepsuren beschikbaar, verdeeld over de coördinator, de gastvrouw en voor administratieve ondersteuning. De diaconie levert zelf ook bijdragen door de inzet van personeelsleden.

Het Huis van Compassie is mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van vier landelijke fondsen: SIOC, SKAN, PIN/KNR en Stichting Rotterdam. Zij leverden voor het eerste jaar van het Huis van Compassie ongeveer 65% van de benodigde financiën. De diaconie levert uit eigen middelen een bijdrage ter hoogte van ongeveer 20%. Ook regionale fondsen leveren een (bescheiden) bijdrage.

Voor het overige deel (ruim 10%) is het Huis van Compassie afhankelijk van giften van particulieren. Hiervoor zijn wij de Vriendenactie gestart; ieder kan vanaf een bedrag van €25 per jaar vriend van het Huis worden. In het eerste jaar hebben zich 34 vrienden aan ons verbonden. Zes bedrijven hebben materiele steun gegeven aan activiteiten van het Huis van Compassie.

PR en Communicatie

We hebben een website gerealiseerd (www.huisvancompassienijmegen.nl) en brengen maandelijks een e-mail nieuwsbrief uit. We hebben een flyer gemaakt met algemene informatie over het Huis van Compassie en deze breed verspreid. Ook hebben we onze activiteiten verspreid onder websites. Vele verschillende lokale, regionale en landelijke media hebben aandacht gegeven aan het Huis van Compassie; rondom de opening, maar ook rondom bijvoorbeeld de moestuin en de Syrië benefietdag.

Plannen

In 2014-2015 kunnen we het Huis van Compassie continueren. De activiteiten die wij in het vorige seizoen regelmatig organiseerden zullen we het komende seizoen voortzetten. En wederom zullen we ons – i.s.m. met andere Nijmeegse organisaties – inspannen om interessante activiteiten te organiseren; debatten, podiumgesprekken, inspiratielunches, theater- en filmvoorstellingen, tentoonstellingen, etc... En we gaan een conferentie organiseren over compassie in de zorg. Ook zullen we de gemeente proberen te bewegen om een van de vele compassionate cities in de wereld te worden, en hieraan activiteiten te verbinden.

De financiële bijdrage van landelijke fondsen zal ook het komend jaar aanzienlijk zijn, maar minder dan vorig jaar. De inzet van de beroepskrachten wordt hierdoor minder. We hopen dit op te vangen door meer vrijwilligers op sleutelposities in te zetten. Ook doen we een intensiever beroep op lokale en regionale financiers. De Vriendenactie zetten wij voort.

Meer weten?

Neem voor meer informatie contact op met de coördinator van het Huis van Compassie, Pieter Poels: 024-3228480 en poels@kerkinactie-nijmegen.nl.

SchuldWegWijzer

Praktische ondersteuning bij schulden

SchuldWegWijzer is in 2013/2014 uitgegroeid tot een sterk verankerd project binnen de diaconie. Het aantal mensen met financiële problemen neemt helaas nog steeds toe door de economische crisis en versoering van veel regelingen. SchuldWegWijzer biedt praktische ondersteuning aan mensen die het zelf niet lukt om grip te houden op hun financiële situatie.

Iedere vrijwilliger die zich voor SchuldWegWijzer wil inzetten, krijgt een driedaagse training. Ook organiseren we voor de vrijwilligers regelmatig terugbijekomsten waarbij een gastspreker een inhoudelijk thema uitdiept, zodat de vrijwilligers goed op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen.

Veel instanties weten de weg naar SchuldWegWijzer te vinden en maken gebruik van onze diensten. Zo werken we onder meer samen met NIM Maatschappelijk Werk, Bureau Schuldhulpverlening van de gemeente Nijmegen en sociale wijkteams. Ook de hulpvragers weten SchuldWegwijzer steeds beter te vinden, onder andere door onze mooie nieuwe website: www.schuldwegwijzer.nl.

In 2013/2014 bood SchuldWegWijzer hulp aan ruim 100 mensen. Inmiddels zijn er tientallen begeleiders getraind en actief aan de slag met dankbaar werk dat veel voldoening geeft.

Elke hulpvrager heeft een verhaal...

Samantha (34): “Ik werd wanhopig van alle aanmaningen en herinneringen en uiteindelijk liet ik de post ongeopend in een la verdwijnen. Dan was het er niet.

Toen Carla kwam vond ik dat in het begin heel eng. Nu kon ik mijn hoofd niet langer in het zand steken. Ik voelde me een mislukking die afhankelijk was van de hulp van iemand anders. Toch was ik blij als ze kwam, want door mijn burnout kon ik zelf niets meer. Carla was mijn steun en toeverlaat. Zij zocht alles voor me uit en regelde wat nodig was, zoals een aanvraag voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Elke stap die ze me hielp te zetten was een overwinning en gaf nieuw zelfvertrouwen”.

Brian (23): “Nadat mijn moeder overleed, stond ik er helemaal alleen voor. Ik verhuisde naar een goedkope flat en moest alles zelf doen. Ik had nooit geleerd hoe ik mijn financiën moest beheren. Eerlijk gezegd interesseerde het me allemaal ook niets. Ik was mijn moeder kwijt en had wel wat anders aan mijn hoofd. Als er een rekening kwam, dacht ik: dat komt volgende maand wel. De schulden liepen snel op. Toen een huisuitzetting dreigde, besepte ik pas dat er iets moest gebeuren, ook al schaamde ik me om hulp te vragen. Een vriend vertelde over SchuldWegWijzer en nadat ik me daar had aangemeld kwam maatje Gerben in mijn leven. Daarna ging alles steeds beter. Dankzij Gerben ben ik aangemeld voor een schuldsaneringstraject. Tot ik daar terecht kan leert hij me hoe ik zelf mijn zaken kan regelen. Ik heb weer wat rust en zie de toekomst inmiddels weer een heel stuk beter in”.

Diaconaal centrum 'De Haard'

Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen

024 - 322 84 80

diaconie@kerkinactie-nijmegen.nl

www.kerkinactie-nijmegen.nl

Rekeningnummer: NL25INGB0000900409 t.n.v.

Diaconie Protestantse Gemeente te Nijmegen